

[Krarup.]

af disse Laan. Der ligger tillige i Lovforslaget noget, som vi fra alle Sider tilstræber, ogsaa i dette høje Ting, nemlig at skabe nye Arbejdsmuligheder for vore ulykkelige 150 000 arbejdsløse.

At Lovforslaget giver Mulighed for Udnyttelse af Værdier, der ellers gaar til Spilde, er noget, som vi Landmænd kan være enige om at billige, hvad enten vi driver større eller mindre Landbrug. Lovforslaget skaber derigennem Mulighed for en ikke ringe Valutabesparelse. Jeg synes endvidere, at den Maade, hvorpaa Tilsynet er ordnet, er god og billig, idet Grundforbedringsudvalget skal godkende de indkomne Forslag og derefter være med til at udbetale Laan til dem, der har udført Arbejdet. Den Side er efter min Mening i Orden, men det gaar med dette Lovforslag som med alt Menneskeværk, at det ikke er alt ved det, man kan billige.

Der er ogsaa et Men ved dette lille Lovforslag, og det finder jeg i § 7, der er saa uheldig, at det af den Grund vil blive vanskeligt for mit Parti at gaa med til Lovforslaget, selv om vi i og for sig kunde ønske det. Naar den højtærede Minister siger, at Lovforslaget er kommet fra Raastofkommissionen og i hvert Fald i sit Anlæg skyldes dens Arbejde, maa vi nok spørge, om § 7 har været med i Forslaget fra denne Kommission. Der er den Vanskelighed ved at tage § 7, at den igen sætter et Skel mellem danske Landmænd, sætter et Skel mellem dem, der skal have Ajelebeholdere, der koster over 800 Kr., og dem, der skal have Beholdere til under 800 Kr. Det er et Skel noget lignende det, der i sin Tid blev sat ved Svinereguleringen; der blev Skellet blot sat noget højere, ved de 40 000 Kr.s Jordværdi.

Der er en anden Linie i Lovforslagets § 7, som vi heller ikke godt kan gaa med til. Vi synes, vi maa være stillet ens, enten vi skal have et stort eller et lille Laan, og have Lov til at bruge den Arbejdskraft, som er for Haanden, den, der ligger nærmest for og er billigst, hvad enten den saa er organiseret eller ikke organiseret. Vi beklager i det hele taget, at § 7 har faaet et saa tydeligt partipolitisk Præg, som den har faaet. Det maa vi tage Afstand fra.

Lovforslaget giver mig i øvrigt Anledning til nogle faa Bemærkninger. Først denne, at Staten nu igen optræder som den store Laangiver, der giver let og behagelig Adgang til Laan. Jo lettere det er at laane Penge, desto mere ødelægges den grundlæggende Sans for al

Økonomi, som hedder Sparsommelighed. Hvad vilde være rimeligere, end om en Husmand, hvis vi tager ham, eller en Gaardmand eller en større Landmand, der ønskede sig en Ajelebeholder, gjorde sig al mulig Umage for at finde ud af, hvorledes han kunde faa det gjort billigst muligt og benyttede sine egne Folk og nogle Haandværkere, saa vidt det var nødvendigt, og paa den Maade prøvede at komme igennem uden at skulle føje et yderligere Laan til dem, han har i Forvejen. Jeg finder det ogsaa betænkeligt, at Statskassen altid skal holde for. I det Stykke har den store Venstremand Madsen-Mygdal Ret, naar han siger, at Statskassen er hul, og at der ikke kan tages mere ud af den, end hvad der i Forvejen er lagt i den, det vil sige, at man kun kan tage fra den ene Lomme, hvad der i Forvejen er i den, og lægge det over i den anden. Det kan ikke undgaas, at forøgede Skatter bliver Følgen af et saadant Laanesystem, og jeg er principielt mod et saadant Forslag, fordi Laanene er en Byrde, som man lægger over paa Fremtiden, paa dem, der kommer efter os. Det var et bedre Princip, om den enkelte søgte selv at klare Dagen og Vejen og selv skaffede Udveje for en Ajelebeholder, hvis det skulde være.

Jeg er ogsaa lidt betænkelig ved det Princip, at Staten skyder en Prioritet ind foran de andre, naar lige undtages Skatteprioriteten. Jeg ved godt, at det Formaal, som denne Prioritet dækker, i Virkeligheden er saa godt og saa rentabelt, at Ejendommen bliver forbedret saa meget mere, at det er forsvarligt at gøre det. Men Principet, at alle disse faste Prioriteter skubbes ind foran de løse, synes jeg alligevel er farligt.

Dernæst synes jeg, at et Laan som dette i Virkeligheden kun er en ringe Hjælp. Størrelsen kommer til at svinge mellem 200 Kr. og 2 000 Kr., i enkelte Undtagelsestilfælde op til 3 000 Kr. Det vil sige, at den Rentebesparelse, der opnaas, ligger et Sted mellem 10 Kr. og 100 Kr. pr. Ejendom, og det kan i og for sig ikke betyde meget for en Landmand, om han faar denne Lettelse eller ikke faar den. Det afgørende er, om en Landmand virkelig er interesseret i sit Markbrug, om han er en dygtig og omhyggelig Landmand, der passer paa sin Gødning og for Eksempel tager Hensyn til, hvad Videnskaben har lært os om Betydningen af, at Ajlen køres ud paa en saadan Maade, at der bliver det mindst mulige Kvælstoftab. Har han Forstaaelsen af, at han enten skal bruge en Ajlenedfælder